

ВПЛИВ МАКРОСЕРЕДОВИЩА НА ПОВЕДІНКУ СПОЖИВАЧІВ

МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ПІД ЧАС ВІЙНИ:

РЕЗУЛЬТАТИ DESTEP-АНАЛІЗУ

Микусевич Д.І., учениця 11 класу
Сквирського академічного ліцею №3 Сквирської міської ради Київської обл.,
Чорненька Л. М., к.е.н., доцент, доцент кафедри адміністративного
менеджменту та ЗЕД
*Національний університет біоресурсів
і природокористування України, м. Київ, Україна*

Споживча поведінка на ринку молочної продукції є важливим аспектом економічного аналізу, особливо в умовах кризових ситуацій. Війна, економічні спади чи інші форс-мажорні обставини впливають на купівельні звички, попит та структуру споживання молочної продукції. У таких умовах споживачі змінюють свої пріоритети, адаптуючись до нових обмежень і викликів, що робить цей сегмент ринку особливо чутливим до змін макроекономічного середовища. Для ринку молочної продукції, який традиційно вважається одним із основних сегментів продовольчого сектору, ці зміни мають критичне значення.

Зміна пріоритетів у виборі товарів за рахунок підвищення попиту на базові продукти, в т.ч. і на молочну продукцію	• перевага товарам з тривалим терміном зберігання (сухе молоко, консервовані молочні продукти) через обмеження доступу до магазинів або логістичні труднощі
Скорочення купівельної спроможності	• економічні труднощі змушують обирати дешевші альтернативи, відмовлятися від преміальних брендів або знижувати обсяги споживання
Переорієнтація на локальні продукти	• у періоди порушення логістичних ланцюгів споживачі схильні підтримувати місцевих виробників
Зміна каналів збуту	• більш активне використання онлайн-каналів для покупки молочних продуктів через обмеження фізичного доступу до магазинів або безпекові ризики
Підвищення чутливості до якості та безпеки	• у кризових умовах споживачі приділяють більше уваги якості продуктів, перевіряють склад, умови зберігання та виробника

Рис. 1 Основні характеристики поведінки на ринку молочної продукції в кризових умовах

Зміна раціону (економія змушує людей купувати базові молочні продукти (молоко, сир, масло), часто зменшуючи споживання дорогих продуктів) Підтримка переселенців (у громаді активно допомагають внутрішньо переміщеним особам, що може впливати на структуру попиту)	Використання інновацій (місцеві фермери намагаються впроваджувати енергозберігаючі технології (генератори, сонячні панелі), щоб зберегти виробництво) Логістичні труднощі (Зростання витрат на транспортування та складність із доставкою продукції до магазинів ускладнює доступ до свіжої молочної продукції)
Екологічний фактор Екологічна ситуація (Сквирщина є сільською територією з переважно чистим середовищем, що сприяє натуральному тваринництву та екологічній продукції) Попит на еко-продукцію (споживачі все більше звертають увагу на продукти з мінімальним вмістом хімії та безпечними умовами виробництва) Сталий розвиток (виробникам необхідно враховувати екологічні норми, наприклад, використання упаковки, яка підлягає переробці)	Політико-правовий фактор Регуляторна політика (законодавство України у сфері якості та безпеки харчових продуктів впливає на виробництво молочної продукції) Державні програми підтримки (державні дотації для малих і середніх фермерських господарств можуть сприяти збільшенню місцевого виробництва) Вплив військової мобілізації (частина працівників фермерських господарств мобілізована, що створює дефіцит робочої сили на виробництві)

Поведінка споживачів молочної продукції Сквирської ОТГ під час війни формується під впливом багатьох факторів. Демографічні зміни, викликані міграцією та зменшенням народжуваності, змінюють структуру попиту. Економічна ситуація характеризується падінням доходів і високими цінами, що змушує купувати лише базові продукти. Соціокультурний вплив проявляється у підтримці місцевих виробників та зміні раціону. Технологічні труднощі, пов'язані з енергопостачанням, знижують доступність продукції, хоча інновації частково стабілізують виробництво. Політичні та правові аспекти, включаючи регулювання якості й державні дотації, є одним із шляхів підтримки галузі, незважаючи на брак робочої сили через мобілізацію.

Результати проведеного DESTEP-аналізу вказують на те, що споживачі молочної продукції в Сквирській ОТГ переважно орієнтовані на доступність і якість продуктів. Локальні виробники можуть використовувати це як перевагу, пропонуючи натуральну продукцію, що відповідає харчовим традиціям та сучасним запитам.

Список використаних джерел:

1. Коломицева О., Васильченко Л. Особливості поведінки споживачів в умовах сучасного ринку. *Економічні науки: збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету*, 2022. № 64, С. 88-96.
2. Наконечна Т., Блистів І., Бурак В. Засади моделювання споживчої поведінки та вплив трансформації системи суспільних цінностей на поведінку споживачів. *Академічні візії*, 2024. № 32. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1156> (дата звернення: 01.09.2025).
3. Стамат В. М., Зозуля О. В. Особливості дослідження поведінки споживачів. Сучасна наука: інновації та перспективи: *матеріали Міжнародної мультидисциплінарної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Київ, 6-7 квітня 2023 року). Київ: Київський інститут залізничного транспорту Державного університету інфраструктури та технологій. 2023. С. 402-404.
4. Ostapchuk A., Karpenko L., Abuselidze G., Chornenka L.: Management of marketing risks in sustainable development, E3S Web of Conferences, ISSN 2267-1242, 2023. EDP Sciences, Les Ulis, Vol. 371, pp. 1-7. URL: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202337105011> (дата звернення: 01.09.2025).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЛЕЙБНИЦ-ІНСТИТУТ АГРАРНОГО РОЗВИТКУ
В КРАЇНАХ З ПЕРЕХІДНОЮ ЕКОНОМІКОЮ (НІМЕЧЧИНА)
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК ВАЙЄНШТЕФАН-ТРИЗДОРФ (НІМЕЧЧИНА)
СЛОВАЦЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НІТРІ (СЛОВАЧЧИНА)
ЛАТВІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУК ПРО ЖИТТЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ (ЛАТВІЯ)

Факультет аграрного менеджменту

**Кафедра адміністративного менеджменту та
зовнішньоекономічної діяльності**

МАТЕРІАЛИ

**VI Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції
студентів, аспірантів та молодих вчених**

**«СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»**

04 листопада 2025 р.

Київ - 2025

УДК 338.43.01/.01 (075.8)

Науково-редакційна колегія:

Організаційний комітет:

ТОНХА Оксана – проректор з наукової роботи та інноваційної діяльності НУБіП України, д.с.-г.н., професор, голова оргкомітету

ОСТАПЧУК Анатолій – в.о. декана факультету аграрного менеджменту, к.е.н., доцент, співголова оргкомітету

ШЛАУДЕРЕР Ральф – керівник Міжнародної школи Університету прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф, Міжнародний представник факультету сільського господарства, Представник з питань міжнародних освітніх програм і співпраці, доктор наук, професор, співголова оргкомітету

ГОРСЬКА Єлена – декан факультету економіки та менеджменту Словацького аграрного університету в Нітрі, доктор наук, професор, співголова оргкомітету

ПЕРЕХОЖУК Олександр – старший науковий співробітник Лейбніц-Інституту аграрного розвитку в країнах з перехідною економікою, PhD, професор, співголова оргкомітету

ЗЕВЕРТЕ-РІВЗА Сандія – дослідник Латвійського університету наук про життя та технологій, PhD, доцент, співголова оргкомітету

Члени оргкомітету:

КОВТУН Олена – завідувач кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, к.е.н., доцент;

БАСЮК Дарія – професор кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, д.е.н., професор

ЖЕМОЙДА Олександр – д.е.н., професор

ІБАТУЛЛІН Марат – д.е.н., професор

МОСТЕНСЬКА Тетяна – д.е.н., професор

ГОЛОМША Наталія – к.е.н., доцент

ДАВИДЕНКО Володимир – к.е.н., доцент

ДІБРОВА Лариса – к.е.н., доцент

КОВАЛЕНКО Наталія – к.е.н., доцент

КОЛЕСНИК Максим – к.е.н., доцент

КОСТЮК Ольга – к.е.н., доцент

КУЗЬМЕНКО Сергій – к.е.н., доцент

РАЛКО Олександра – к.е.н., доцент

ТЮРІНА Альона – к.е.н., доцент

ЧОРНЕНЬКА Людмила – к.е.н., доцент

ЯНЧЕВСЬКИЙ Руслан – к.е.н., доцент

ФАЙЧУК Олександр – к.е.н., доцент, секретар оргкомітету

МІЩЕНКО Іван – к.е.н., доцент, відповідальний за випуск збірника тез

Затверджено та рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради факультета аграрного менеджменту Національного університету біоресурсів і природокористування України (*протокол №4 від 20 листопада 2025 р.*).

«СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»: Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених, 04 листопада 2025 р. – К.: НУБіП України, 2025. – 245 с.

У збірнику представлені результати дослідження проблем сучасного менеджменту в умовах воєнного стану та інтеграції України до ЄС. Видання розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, практиків і всіх тих, хто цікавиться питаннями сучасних підходів до управління підприємствами і національним господарством.

Матеріали викладені в авторській редакції. Відповідальність за достовірність поданої інформації несуть автори.

© Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, факультет аграрного менеджменту НУБіП України, 2025

© Автори